

Verlag, Frankfurt am Main 1990, 247 strani (Aleksander Žižek)

Meščanstvo v habsburški monarhiji, II. del; Hannes Stekl, Peter Urbanitsch, Ernst Bruckmüller, Hans Heiss (Hg.), Bürgertum in der Habsburgermonarchie, II. knjiga, Durch Arbeit, Besitz, Wissen und Gerechtigkeit, Böhlau Verlag Wien - Köln - Weimar, 1992, 393 strani (Aleksander Žižek)

Knezi Windisch-Graetz v 19. in 20. stoletju; Hannes Stekl, Marija Wakounig, Windisch-Graetz. Ein Fürstenhaus im 19. und 20. Jahrhundert, Böhlau Verlag, Wien/Köln/Weimar 1992, 384 strani (Franc Rozman)

Ivanka Zajc-Cizelj

Ormož skozi stoletja IV, Skupščina občine Ormož, Ormož 1994

Skupščina občine Ormož je 23. junija 1994 predstavila že četrto številko zbornika Ormož skozi stoletja. Prvi zbornik so Ormožanci izdali ob 700-letnici prve omembe Ormoža v pisnih virih leta 1973, njegov urednik je bil Jože Curk. Uredništvo naslednjih treh zbornikov, izdanih v letih 1985, 1988 in 1994, pa je bilo zaupano dr. Petru Pavlu Klasineu.

Predstavitve so vodili župan občine dr. Jože Bešvir, urednik zbornika dr. Peter Pavel Klasine in člani uredniškega odbora. Za tehnično izdelavo zbornika so poskrbeli v Pokrajinskem arhivu Maribor.

Zbornik, posvečen 500-letnici ustanovitve samostana frančiškanev observantov v Ormožu, prihaja med nas z enoletno zamudo (1493). Izhaja pa tako ob 490-letnici, odkar sta bila cerkev in samostan predana svojemu namenu (1504).

Ob predstavitvi zbornika je pater Marjan Vogrin pripravil predavanje o zgodovinskem razvoju frančiškanskega samostana v Ormožu.

Kljub številnim težavam je zbornik izšel kot plod trdega dela tako uredniškega odbora kot dela različnih avtorjev.

Gvardijan minoritskega samostana na Ptujih pater Marjan Vogrin je predstavil samostan manjših bratov observantov v Ormožu vse od njegove ustanovitve do ukinitve (1493-1786). Umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Ceve iz Ljubljane je podrobno obdelal stenske slikarije 17. stoletja v ormoški župnijski cerkvi, omenil pa tudi tiste, ki so nastale pred 17. stoletjem. Kustos arheolog iz Pokrajinskega muzeja na Ptujih Brane Lamut piše o arheoloških raziskavah v Ormožu. Omejuje se na izkopavanja iz leta 1990, najdene prazgodovinske hiše in zbiralnike za vodo iz poznega srednjega in novega veka. Marija Mirković, umetnostna zgodovinarica iz Zagreba, je predstavila sliko Sočinite, delo ptujkega slikarja F. A. Paelmayerja. Višja kustodinja za kulturno zgodovino v Pokrajinskem muzeju Ptuj Marjeta Ciglencič je na podlagi inventarja iz leta 1771 prikazala opreino ormoškega

gradu v preteklosti. Marija Hemja Masten, arhivistka Zgodovinskega arhiva Ptuj, se je lotila temeljitega dela Pečati in grbi Ormoža in okolice. Predstavila je nekaj pečatov od srednjega veka do 18. stoletja. Karakteristika zahodnih Ljutomersko-ormoških gorje je klečaja, ki jo je predstavila konservatorica iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor Jelka Skalicky. Upokojena knjižničarka Nežka Vanpotič je pripravila članek Trije mejniki življenja. Predstavljeni so običaji kulturnega in duhovnega življenja ob rojstvu, poroki in smrti. Stanje obrti v Ormožu v letu 1834 je pregledala arhivistka Zgodovinskega arhiva Ptuj Nada Jurkovič. Gradbenim načrtom, lastnikom zgradb in gradbenim posegom posveča pozornost v članku Gradbena dejavnost v Ormožu med letom 1869 in 1900 dr. Peter Pavel Klasine, arhivist v Pokrajinskem arhivu Maribor. Članek Dijaki iz Ormoža in njene širše okolice na varaždinski gimnaziji v času od leta 1851 do 1914 je pripravila arhivistka Zgodovinskega arhiva v Varaždinu Branka Lepen. Sodni protokol ormoškega inestnega sodnika, 1721-1762, izpis za leto 1721-1730, je v slovenščini povzela Marija Hemja Masten. Transkribirani članek pa je pripravil višji upravni svetnik v Štajerskem državnem arhivu v Gradcu Gernot Fournier. Arhivistka Pokrajinskega arhiva Maribor Slavica Tovšak je predstavila članek Ivan Geršak - življenje, delo in predstavitve fonda v Pokrajinskem arhivu Maribor. Po arhivskem gradivu je pripravljen članek Irene Lačen Benedičič, arhivistke v Zgodovinskem arhivu Ptuj, sedaj v Arhivu Republike Slovenije, Vojaštvo v Ormožu na prelomu stoletja. Od kletarskega društva do vinarske zadruge Ormož (1898-1960) nas je popeljal dipl. pravnik Tone Luskovič iz Ormoža. Z zadržno elektrarno v Ormožu nas je seznanil arhivist v Zgodovinskem arhivu Ptuj Brane Oblak. Višji arhivist Arhiva Republike Slovenije Ivan Nemanič je predstavil utrinke iz zgodovine mesta Ormož ob dokumentarnem filmu iz leta 1935. Prispevek k novejši gospodarski zgodovini Jeruzalemskih gorje je na podlagi arhivskega gradiva pripravil Miroslav Novak, arhivist v Pokrajinskem arhivu Maribor. Janez Zadravec, dipl. ekonomist s Koga, je predstavil razvoj ormoške občine po letu 1983. Mag. Borut Zemljčič, arhivist Pokrajinskega arhiva Maribor, je na podlagi arhivskega gradiva pripravil članek Izzeljenei iz Ormoža in njegove okolice leta 1941. Mesto Ormož v arhivski zapuščini dr. Štefke Cobelj pa je članek Suzane Čeh, arhivistke v Pokrajinskem arhivu Maribor.

Zbornik je predstavljen. Želimo si lahko, da bodo izšle še naslednje številke in da bo Ormož skozi stoletja zapisoval zgodovino znanemcem na vsaj trenutnem strokovnem nivoju. Seveda publikacija ni sama sebi zadostna, čaka na bralee, ki bodo segli po njej in v njej odkrili kaj zanimivega.

Irena Lačen-Benedičič